

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΑΡΧΑΙΑ

Α' Γενικού Λυκείου

Πέμπτη 28 Απριλίου 2022 | Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α:

Ξενοφώντος, *Ελληνικά*, Βιβλίο 2, Κεφάλαιο 3, §§ 55.3 – 56

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο*»

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ Β

- B1. Για ποιο λόγο ο αρχαίος ιστοριογράφος αποδίδει τόσο παραστατικά την εικόνα της βίαιης απομάκρυνσης του Θηραμένη από τον βωμό του Βουλευτηρίου;

Μονάδες 10

- B2. Σε ποια σημεία του αρχαίου κειμένου φαίνεται ο «παιγνιώδης» χαρακτήρας του Θηραμένη; (μονάδες 6). Ποιες εκδηλώσεις του πολιτισμού των αρχαίων Αθηναίων θα μπορούσαν να μας οδηγήσουν σε συμπεράσματα για το «παιγνιώδες» πνεύμα τους; (μονάδες 4).

Μονάδες 10

- B3. Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους οι απόψεις και οι ενέργειες του Κριτία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ακραίος πολιτικός κυνισμός (= συμπεριφορά χωρίς συναισθηματική ή ηθική ευαισθησία) ή αμοραλισμός (= απουσία ηθικών αρχών);

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3 § 15 - 16 (Μετάφραση Ρ. Ρούφος)

Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως – που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς– είχε διάθεση να σκοτώσει πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' εγώ κ' εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποχτήσουμε δημοτικότητα». Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στο Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχεί είν' υποχρεωμένος να βγάζει από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο ομόρριζο (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **εἶλκον:** Η παλίρροια προκαλείται από της σελήνης στα θαλάσσια ύδατα.
- **εἰκός:** Δεν γίνεται να βασιζόμαστε σε Πρέπει να είμαστε σίγουροι.
- **καθορᾶν:** Μια από τις πέντε ανθρώπινες αισθήσεις είναι η
- **πλήρες:** Θα σε στο τέλος του μήνα.
- **ἔπασχε:** Η άσκηση ζητά μετατροπή από την ενεργητική στην

Μονάδες 10

- B5. α. Να γράψετε τη δοτική ενικού για τις παρακάτω λέξεις (μονάδες 5): **βωμοῦ, άνθρωπος, άνδρα, ρῆμα, ψυχῆς.**
- β. **εἶπεν, ἐπεκαλεῖτο, εἶχεν, ἀπήγαγον, ἔπασχε:** Να μεταφέρετε τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του ενεστώτα, στην ἐγκλιση και τη φωνή που βρίσκονται (μονάδες 5).

Μονάδες 10

- B6. α. **Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν:** Στο παραπάνω απόσπασμα να χαρακτηρίσετε ως προς το εἶδος τις υπογραμμισμένες μετοχές (μονάδες 3) και να δικαιολογήσετε τον χαρακτηρισμό σας για τη μετοχή **ὁρῶσα** (μονάδες 2).
- β. Να εντοπίσετε στο αρχαίο κείμενο μία υποθετική και μία ειδική πρόταση (μονάδες 4). Στην περίπτωση της ειδικής πρότασης να αναγνωρίσετε και τον συντακτικό της ρόλο. (μονάδα 1)

Μονάδες 10

- B7. Να αντιστοιχίσετε το ὄνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. Θουκυδίδης	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή.
2. Ξενοφώντας	β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο.
	γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα.
	δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.
	ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10